

NORRBOTNIABANAN

Skellefteå, 2026-01-29

Gemensamt remissvar från
Norrbotten AB och
Norrbotten AB-gruppen

Dnr LI2025/02146

Till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar gällande SOU 2025:120

Effektivare organisering och genomförande av statlig väg- och järnvägsinfrastruktur

Norrbotten AB och Norrbotten AB-gruppen välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på SOU 2025:120 "Effektivare organisering och genomförande av statlig väg- och järnvägsinfrastruktur". Utredningen adresserar flera av de strukturella utmaningar som under lång tid försvårat snabb och kostnadseffektiv utbyggnad av större infrastrukturprojekt i Sverige.

Vi bedömer att SOU 2025:120 är en gedigen och väl avvägd utredning som på ett konstruktivt sätt analyserar de centrala systemutmaningar som präglar dagens infrastrukturplanering. Vi instämmer i huvudsak i både problembeskrivningen och de föreslagna lösningarna och ser att reformen, om den genomförs, kan bidra till en mer effektiv, förutsägbar och sammanhållen utbyggnad av statlig väg- och järnvägsinfrastruktur.

Samtidigt vill vi framföra följande synpunkter som fokuserar på tre områden:

- 1. Bolagskonstruktionen**
- 2. Ansvarsfördelningen mellan Trafikverket och det föreslagna bolaget**
- 3. Finansieringsmodellen**

Vi utgår från Norrbotten AB:s specifika läge i planerings- och genomförandekedjan och belyser vad som krävs för att säkerställa en snabb, robust och sammanhållen realisering av sträckan Skellefteå–Luleå.

NORRBOTNIABANAN

Sammanfattning

Vi välkomnar utredningens ambition att effektivisera genomförandet av stora infrastrukturprojekt och hoppas att reformen utformas så att den stärker förutsättningarna för en snabb och robust realisering av Norrbotniabanan.

Bolagskonstruktionen

- Kommuner och regioner bör vara delägare i bolaget för att stärka samverkan, lokal förankring och framdrift.
- Styrelserepresentation från stat, framtida förvaltare och berörda kommuner och regioner ger insyn i ekonomi, tidplan och risker för alla parter.
- Lokal och regional representation i styrelsen möjliggör snabbare hantering av miljö-, mark- och planeringsfrågor.
- Samordning av parallella kommunala investeringar (resecentrum, vägar, samhällsplanering) underlättas.

Ansvarsfördelning mellan Trafikverket och nytt bolag

- Järnvägsplaner: Trafikverket bör färdigställa planerna för norra etappen. Detta i nära samarbete med det nya bolaget för att säkerställa kontinuitet, kompetens och för att undvika omtag.
- Markförvärv: Bör även fortsättningsvis hanteras av Trafikverket av rättssäkerhets- och kompetensskäl.
- Förvaltning och underhåll: Ska övergå till Trafikverket vid en tydligt definierad tidpunkt för att integrera banan i det nationella systemet.

Finansieringsmodell

- Enbart fleråriga anslag riskerar att skapa samma flaskhalsar som idag och försvårar långsiktig planering.
- Avsaknad av lånemöjlighet begränsar bolagets förmåga att jämna ut kassaflöden och tidigarelägga byggstarter.
- En kombination av anslags- och lånefinansiering behövs för stabilitet, kontinuitet och realistiska tidplaner.
- En väl avvägd modell som förenar Trafikverkets myndighetskompetens med bolagets effektiviseringspotential kan ge snabbare, mer kostnadseffektivt genomförande och högre samhällsnytta.

Norrbotniabanan AB

Piteå kommun, 941 85 Piteå, norrbotniabanan.se

Norrbotniabanegruppen

Skellefteå kommun, Samhällsutveckling, 931 85 Skellefteå

norrbotniabanan.se

NORRBOTNIABANAN

1. Bolagskonstruktionen

För att säkerställa effektiv samverkan, lokal förankring och hög framdrift i genomförandet av Norrbottenbanans norra etapp bör berörda kommuner och regioner ingå som delägare i det statliga bolaget. Med representanter från staten, den framtida förvaltaren och berörda kommuner i styrelsen skapas ett naturligt forum för samverkan och ger direkt insyn i projektets ekonomi, tidplan och risker.

Lokala företrädare bidrar till snabbare hantering av frågor om miljö, markåtkomst och lokal påverkan. Budgetbeslut får större legitimitet och hanteringen av större entreprenadkontrakt stärks. Vidare kan parallella kommunala investeringar såsom resecentrum, anslutande vägar och samhällsplanering samordnas effektivt.

Samordning med regionerna är också viktigt eftersom de ofta kan vara finansörer via länstransportplanen för exempelvis resecentrum och underlätta för EU-finansiering via ERUF.

Ett projektbolag underlättar också för ansökan om medfinansiering via Fonden för ett sammanlänkat Europa (Connecting Europe Facility, CEF). Dessutom tillfaller eventuell medfinansiering projektet och inte staten generellt.

2. Ansvarsfördelning mellan Trafikverket och bolaget

Upprättande av järnvägsplaner

Enligt lagen om byggande av järnväg kan ett statligt bolag ta fram järnvägsplaner, men Trafikverket måste fastställa dem och säkerställa systemperspektiv och rättssäkerhet. När det gäller planeringen av Norrbottenbanans norra etapp har Trafikverket kommit väldigt långt i planeringen och därför är det rimligt att Trafikverket färdigställer järnvägsplanerna men i nära samarbete med det nya bolaget så snart det etablerats för att säkra kunskapsöverföring. Parallellt kan de båda organisationerna hantera tekniska frågor som minskar risken för framtida omtag. Sammantaget kan det ge en sömlös övergång från planering till projektering och byggnation.

Markförvärv

Markförvärv är en myndighetsnära verksamhet som kräver lång erfarenhet och rättssäker hantering. Personal som arbetar med markförvärv bör därför vara anställda av Trafikverket, även om arbetet sker i nära samverkan med bolaget.

Förvaltning och underhåll

När banan är färdigställd bör drift och underhåll övergå till Trafikverket vid en tydligt definierad tidpunkt. Detta säkerställer att Norrbottenbanan integreras i det nationella järnvägssystemet på ett sammanhållet sätt.

Norrbottenbanan AB

Piteå kommun, 941 85 Piteå, norrbotniabanan.se

Norrbottenbanegruppen

Skellefteå kommun, Samhällsutveckling, 931 85 Skellefteå

norrbotniabanan.se

NORRBOTNIABANAN

3. Finansieringsmodell

Anslagsfinansiering och dess begränsningar

Utredningen föreslår att bolaget finansieras genom fleråriga anslag utan att bolaget ges möjlighet till lånefinansiering. Det riskerar att återskapa dagens flaskhalsar där Trafikverket är beroende av årliga anslag, vilket försvårar en långsiktig planering och gör det svårt att sätta ett realistiskt färdigställandeår. Det skulle också hindra bolaget från att jämna ut kassaflöden och accelerera byggstart.

Utredningens förslag om fleråriga anslag, indexjustering och portföljstyrning mildrar problemet men löser det inte. Vi föreslår att en anslagsfinansiering kombineras med lånefinansiering för att säkerställa stabilitet, kontinuitet och möjlighet att hålla en realistisk tidplan.

Norrbotteniabanen är en investering av nationell betydelse. Genom att utforma reformen så att den tar tillvara Trafikverkets myndighetskompetens, bolagets effektiviseringspotential och en finansieringsmodell som möjliggör kontinuitet kan projektet genomföras snabbare, mer kostnadseffektivt och med högre samhällsnytta.

Vi ser fram emot fortsatt dialog och medverkan i det fortsatta arbetet.

På uppdrag av Norrbotteniabanen AB och Norrbotteniabanegruppen

Hans Lindberg
Ordförande Norrbotteniabanen AB
Hans.Lindberg@umea.se
Tel nr: 090-16 12 01

Lorents Burman
Ordförande Norrbotteniabanegruppen
Lorents.Burman@skelleftea.se
Tel nr: 0910-73 50 01

NORRBOTNIABANAN

Kontaktpersoner

Vi står till förfogande för fortsatt dialog och lämnar gärna ytterligare underlag vid behov.

Gusten Granström
Vd Norrbottenregionen AB
Gusten.Granstrom@pitea.se
070-665 57 85

Elisabeth Sinclair
Projektledare Norrbottenregiongruppen
Elisabeth.Sinclair@skelleftea.se
0730-59 60 10

Norrbottenregiongruppen är en intresseorganisation som arbetar med information och opinionsbildning i syfte att förankra samt intensifiera arbetet med förverkligandet av Norrbottenregionen hos beslutsfattare och aktörer. Norrbottenregiongruppen bildades 1999 och finansieras av kommunerna Umeå, Robertsfors, Skellefteå, Piteå, Luleå, Boden, Kalix och Haparanda, Region Norrbotten, Region Västerbotten. Samt näringslivet Boliden Mineral AB, Smurfit Westrock, SSAB EMEA AB, SCA Munksund, Norrbottens Byggmästareförenings Fastighets AB, Billerud, LKAB och StudentConsulting.

Norrbottenregionen AB företräder och samordnar kommunerna och regionerna i finansiella, formella samt övergripande frågor med regeringen, Trafikverket och EU. Norrbottenregionen AB bildades 2008 av Region Västerbotten, Region Norrbotten samt kommunerna Umeå, Robertsfors, Skellefteå, Piteå, Luleå, Boden, Kalix och Haparanda.

Norrbottenregionen AB
Piteå kommun, 941 85 Piteå, norrbottenregionen.se

Norrbottenregiongruppen
Skellefteå kommun, Samhällsutveckling, 931 85 Skellefteå
norrbottenregionen.se